

YHTÄJALKAA

*Suunnittelutasoja läpäisevät
haasteet suunnittelukohteiden määrittäjinä*

Työpajan ohjelma

9.15 **Avaus** *Petteri Katajisto, YM*

Kohti ilmiöperustaista suunnittelua

Raine Mäntysalo, Aalto

Ilmiöpohjainen suunnittelu Jyväskylässä

Leena Rossi, Jyväskylän kaupunki

10.30 **Työpajatyöskentely**

11.15 **Kuinka ilmiöpohjaisuus määrittelee
suunnittelukohteen uudella tavalla?**

*Yhteinen keskustelu työpajatyöskentelyn
havainnoista*

11.45 **Ideatehtaassa työskennellen kohti seuraavaa
työpajaa** *Raisa Valli, Sitowise*

**Suunnittelutasoja ylittävät
ilmiöt ongelman uudelleen
määrittelyssä**

Ideatehdas

**Ilmiöpohjaisen
suunnittelun prosessit**

Ideatehdas

**Vaikutusten arviointi
ilmiöpohjaisessa
suunnittelussa**

Ideatehdas

**Ilmiöpohjaisuuden
huomioiva
suunnittelujärjestelmä**

Tilaisuuden avaus

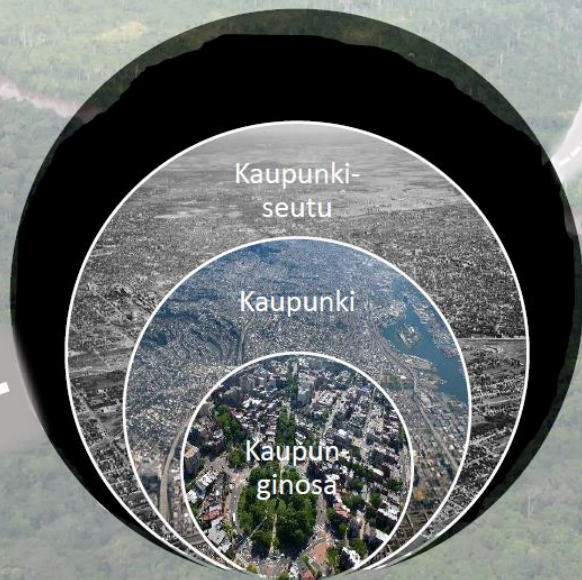
Petteri Katajisto

YM

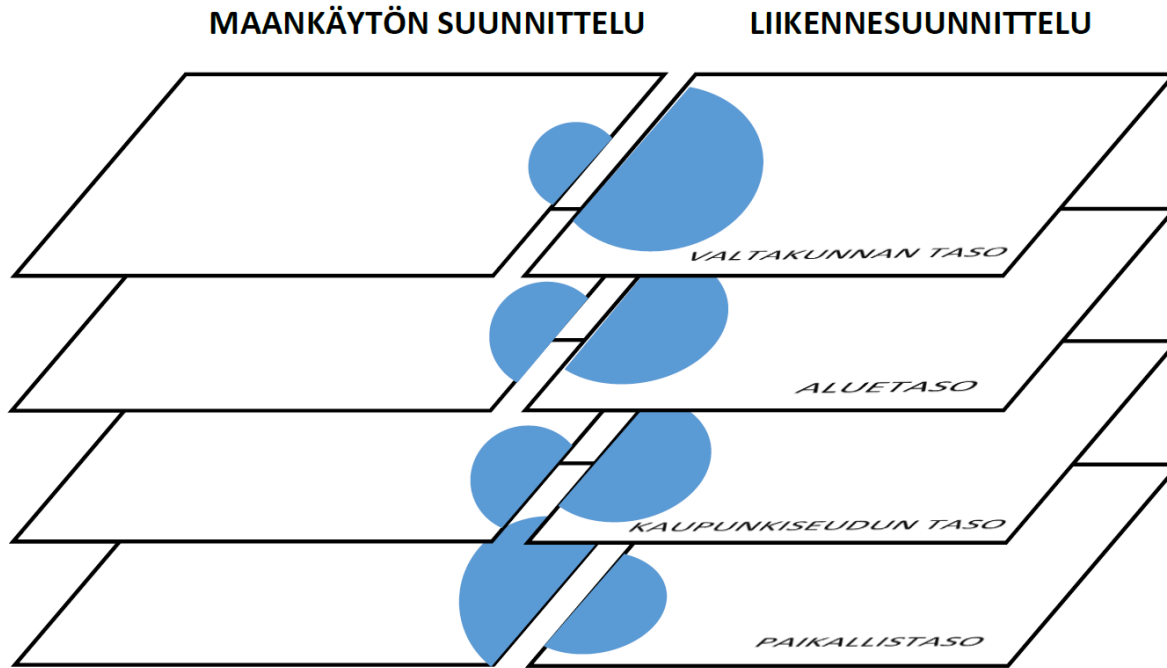
Kohti ilmiöperustaista suunnittelua

Raine Mäntysalo
Aalto-yliopisto

Valtakunnallinen väyläsuunnittelu kohtaa kaupunkiseudun kerrostuneet suunnittelutasot

Kohdelähtöisyys

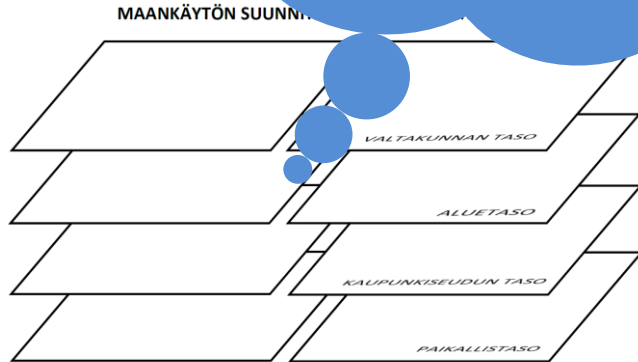

- Kohteiden suunnittelu nousee usein jollakin tasolla ja sektorilla tunnistetuista ongelmista.
- Se on “omistajavetoista” ja hankkeistuu ja toteutuu hierarkisen ja sektorikohtaisen suunnittelujärjestelmän kautta, jonka välineet ja normit ohjaavat suunnittelua.
- Kytkökset suunniteltavan kohteen ulkopuolelle unohtuvat eivätkä tasot ja sektorit tunnista yhteistä suunnittelukohdetta.
- Kokonaiskuva fragmentoituu; toimitaan osittaisoptimoinnin ehdoilla.

Ilmiölähtöisyys

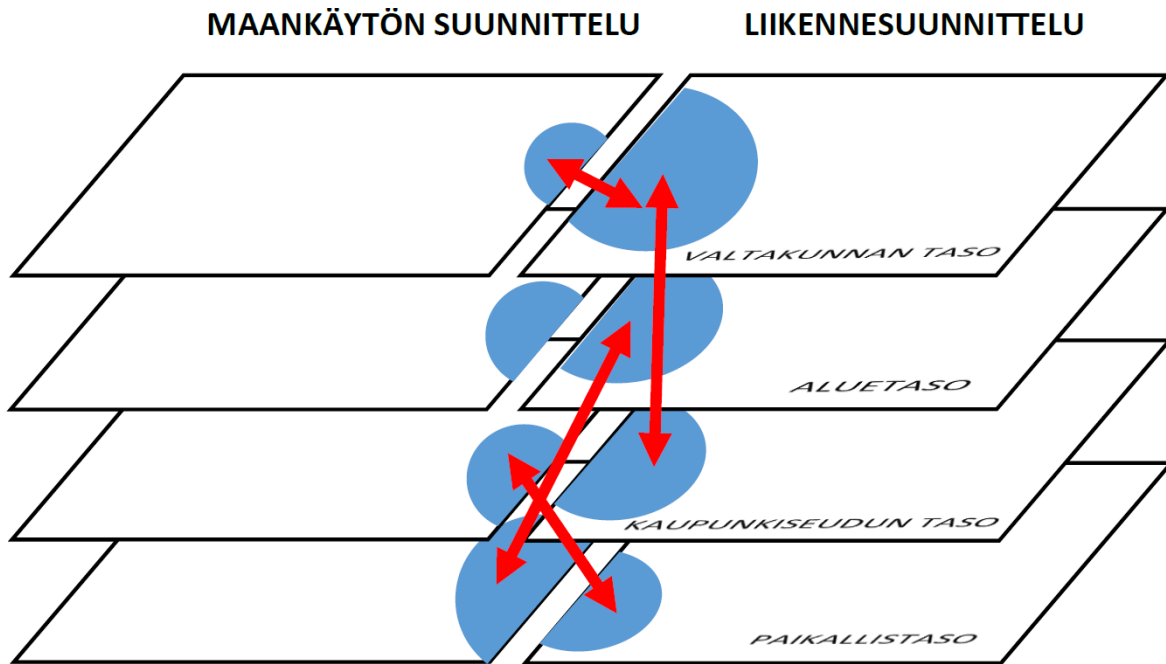
Ilmiöitä: Alue- ja yhdyskuntarakenne joka

- Edistää kilpailukykyä ja elinvoimaa
- Edistää kestäviä liikkumismuotoja
- Edistää saavutettavuutta
- Mukautuu väestörakenteen muutoksiin (maahanmuutto, kasvu/supistuminen, ikääntyminen)
- Hyödyntää digitalisaatiota
- ...

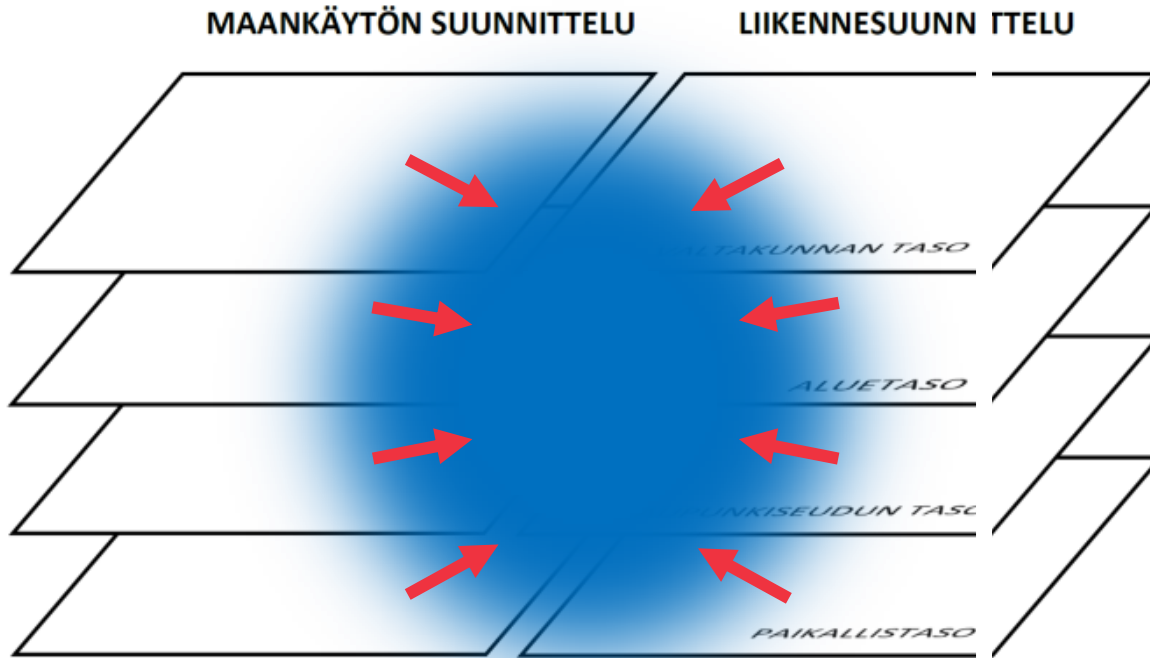
- Ilmiöpohjainen oppiminen: hahmotetaan erilaisia ilmiöitä ilman oppiainerajoja, laajoina teemakokonaisuuksina.
- EU:n uudet “ilmiökomissaarit ja –puheenjohtajat”, esim. ilmasto, digitaalisuus, kansainväliset kumppanuudet, kriisihallinto, arvot ja läpinäkyvyys, eurooppalainen elämäntapa...
- Merkittävät yhteiskunnalliset ja ympäristölliset haasteet ja näihin vastaaminen ilmiöinä.

Kohdelähtöisyydestä ilmiölähtöisyyteen

- Tunnistetaan sektori- ja tasorajat ylittävän ilmiön näkökulmasta kytkennät eri taso- ja sektorilähtöisesti määriteltyjen suunnittelukohteiden välillä.

Ilmiöistä suunnittelun rajakohteita

- Ilmiö konkretisoidaan tasot ja sektorirajat läpäisevinä suunnittelun rajakohteina, joissa yhdistyy:
 - Fyysinen materiaalisuus moniulotteisena kohteena
 - Käsitteellinen pelkistyneisyys ja joustavuus yli "kielirajojen".
- Metaforat, tarinallisuus

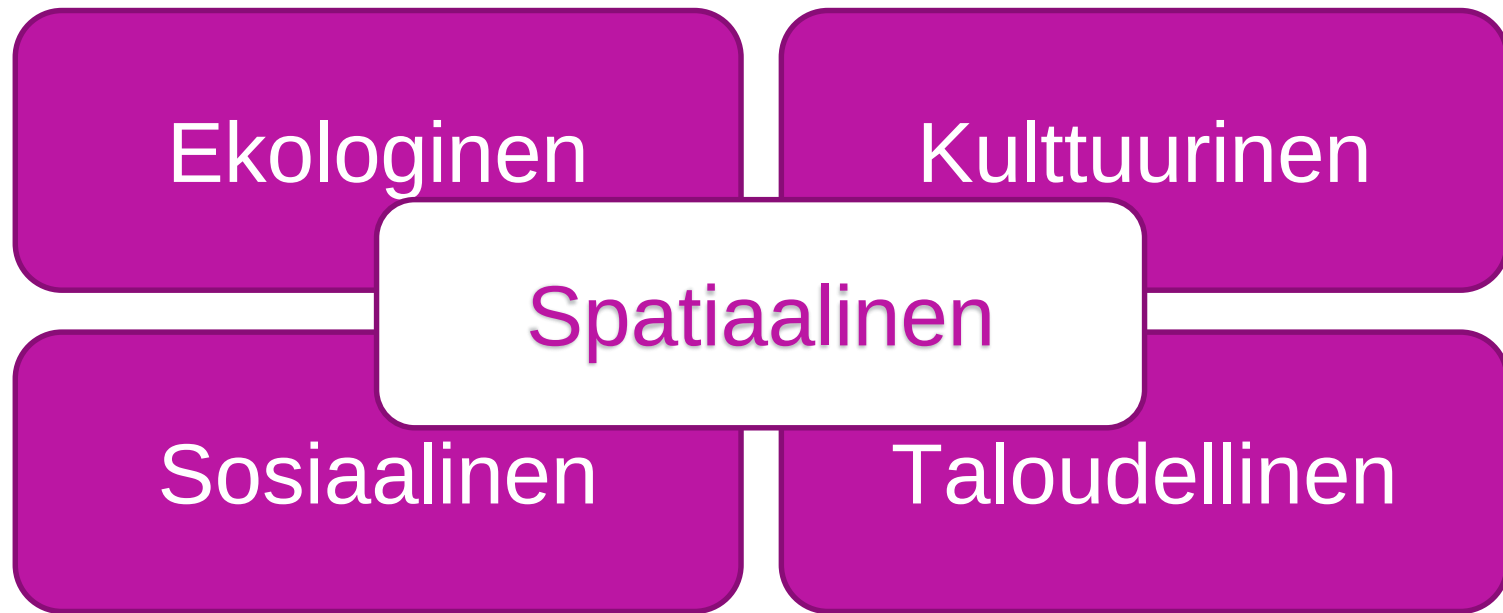
Kiitos!

raine.mantysalo@aalto.fi

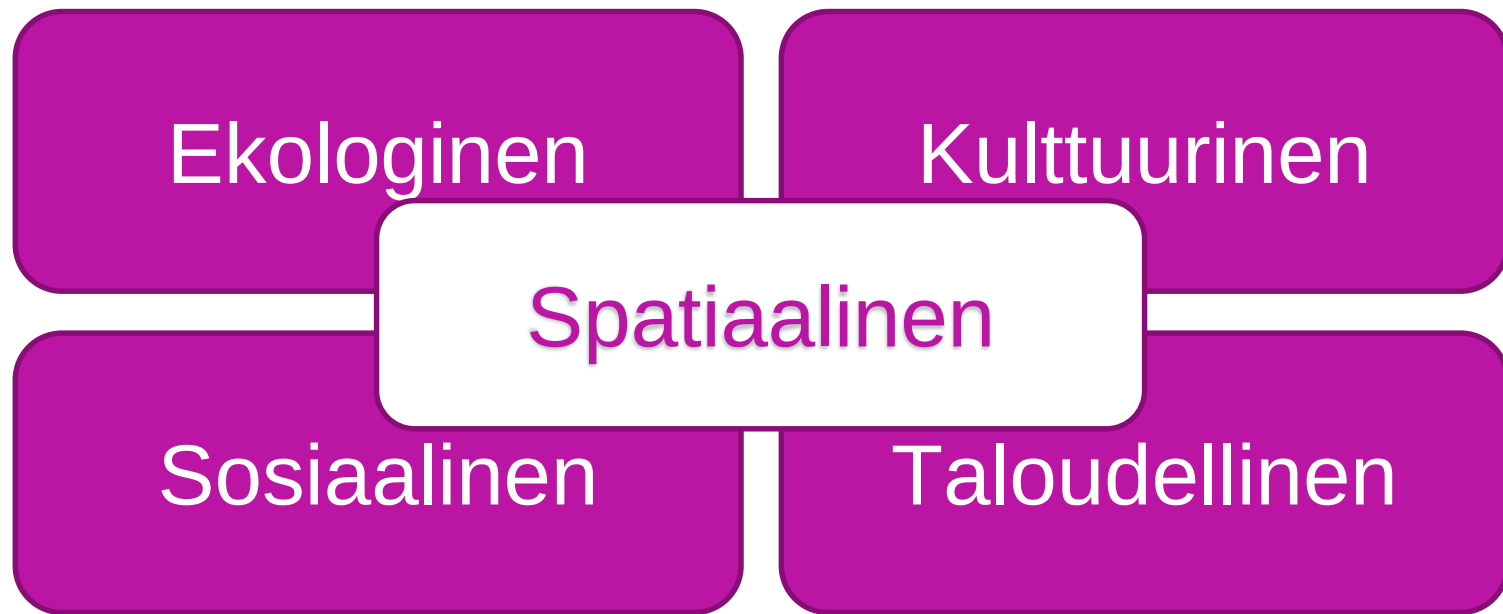
Ilmiöpohjainen suunnittelu Jyväskylässä

Leena Rossi
Jyväskylän kaupunki

Laita mielessäsi tähän otsikoksi mikä tahansa ilmiö.
Mitä suurimmalla todennäköisyydellä ilmiöön on liitettävissä kaikki nämä näkökulmat:

Liikenne – liikkuminen – liikennetarve – liikenneverkko – liikenteen palvelut

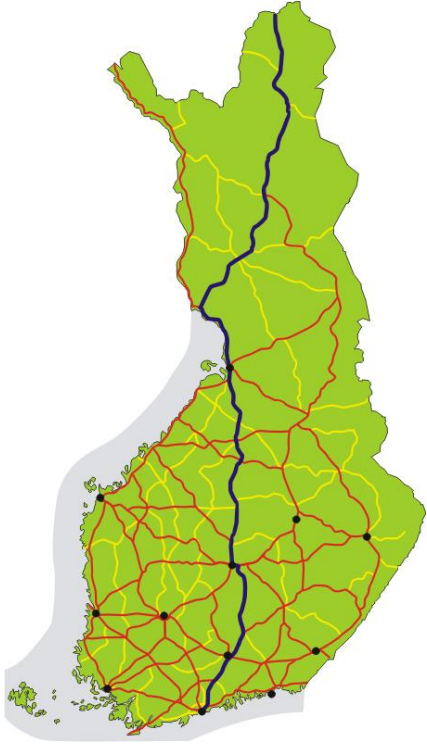

Jyväskylä vuonna 1929

Jyväskylä vuonna 2015

Valtakunnallinen

Seudullinen

JYVÄSKYLÄ

Alustava suunnittelu- ja tarkastelualue

Paikallinen

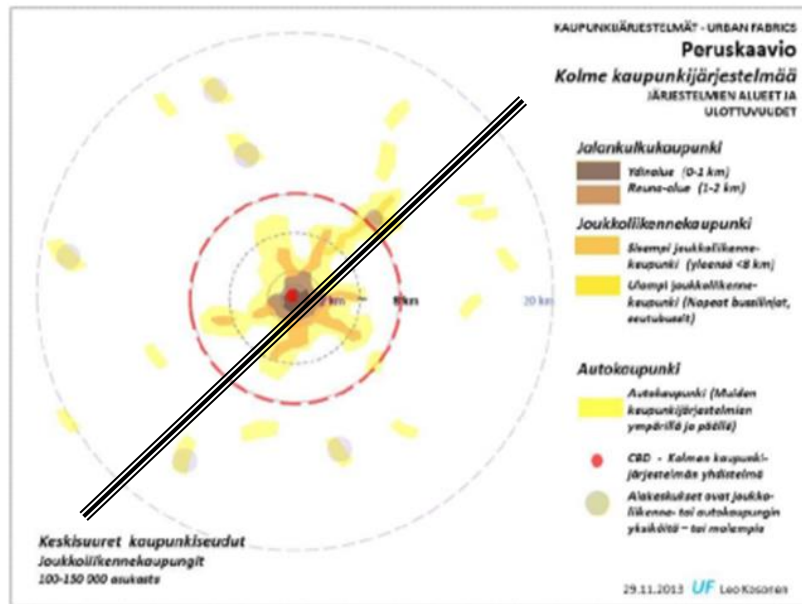
Liikenne(kin) on palveluverkko

Muikku

17
JYVÄSKYLÄ

Kohdekaupunkien kaavio 20 km

Oheinen kuva on vastaava kohdekaupunkien, Jyväskylän, Kuopion, Lahden ja Oulun mittasuhteisiin sovitettu peruskaavio. Se osoittaa kaupunkijärjestelmien alueiden laajuuksia, ulottuvuuksia ja keskinäisiä suhteita. Kaavio on tarkoitettu työkaluksi, jonka avulla keskiuuren kaupungin kaupunkijärjestelmät voidaan nykyistä paremmin tunnistaa, nimetä, kuvata ja ottaa käsittelyyn.

Teoriaa

Lähde: Leo Kosonen
Maantie on "laitos"

Maailma muuttuu

Kangas on Jyväskylän merkittävin kehityshanke, jossa kunnianhimoinen kaupunkisuunnittelu, älykäs kaupunkiympäristö ja uusin yhdyskuntatekniikka luovat ainutlaatuista kaupunkiympäristöä
Sydän – jalka – kestävä - vihreä

25.9.2019

JYVÄSKYLÄ

Miksi Rantaväylän OYK-työ aloitettiin

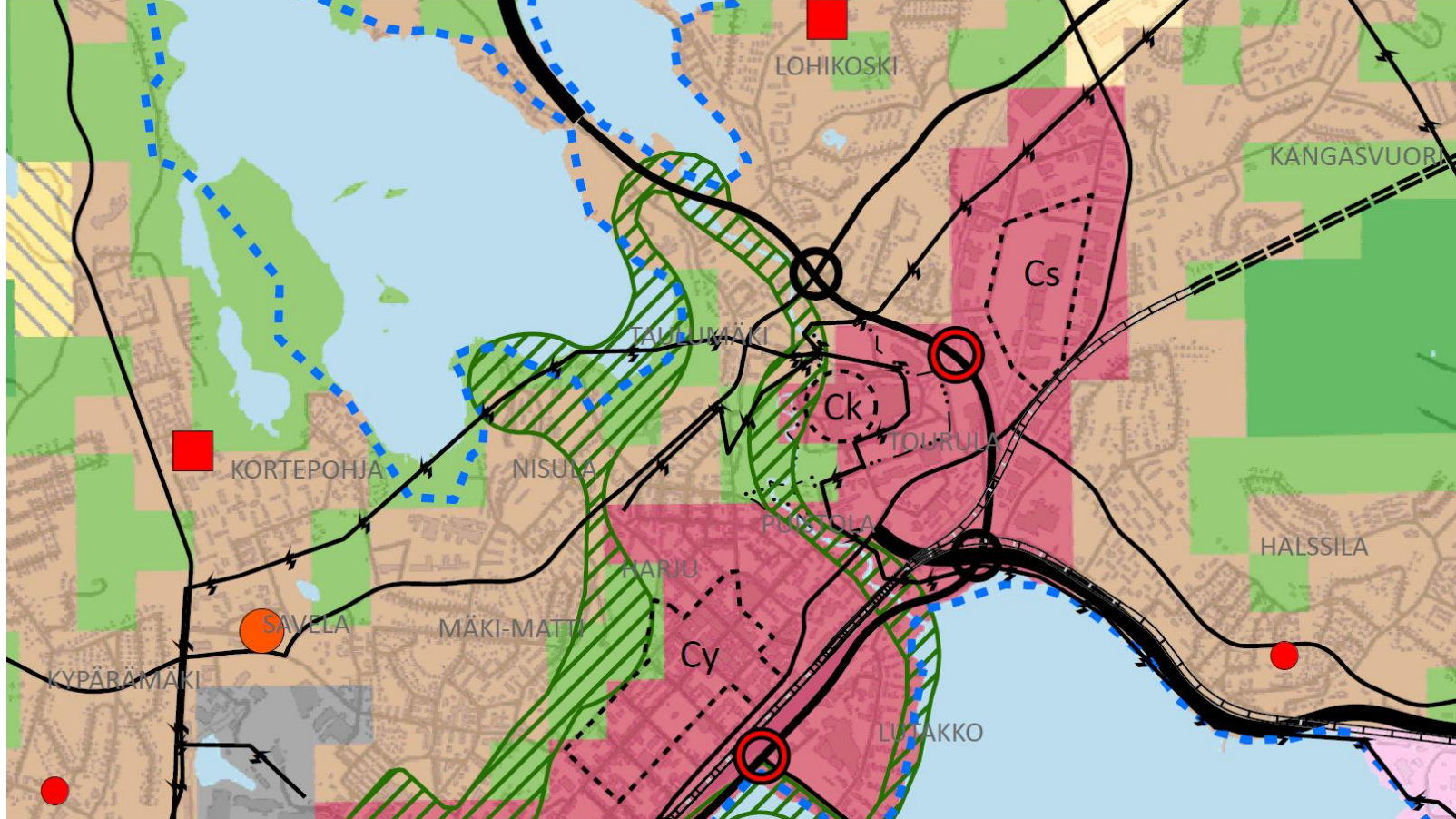
Taustalla selvityksiä väyläsuunnittelun ja Kankaan saavutettavuuden näkökulmasta
Mikä on valtavylien merkitys, vaikutukset ja asema kaupunkikeskustan kehityksessä
sekä maankäytön ja liikenteen yhteensovittamisessa

Liikenne ja maankäyttö tasapuolisesti esille

Eri kulkumuodot tasapuolisesti esille

Keskusteluprosessin luominen valtakunnallisten toimijoiden ja kaikkien osallisten
kanssa

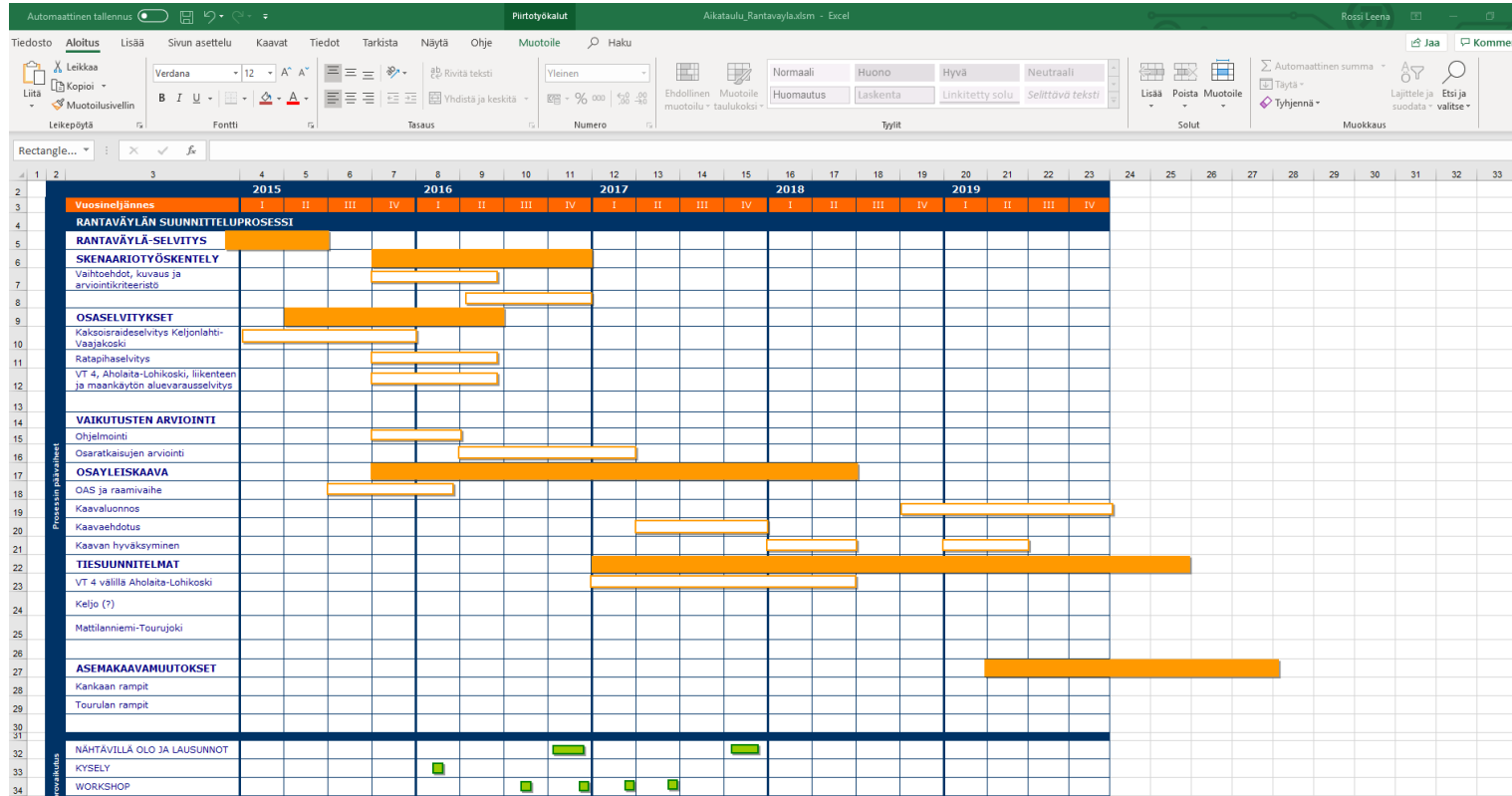

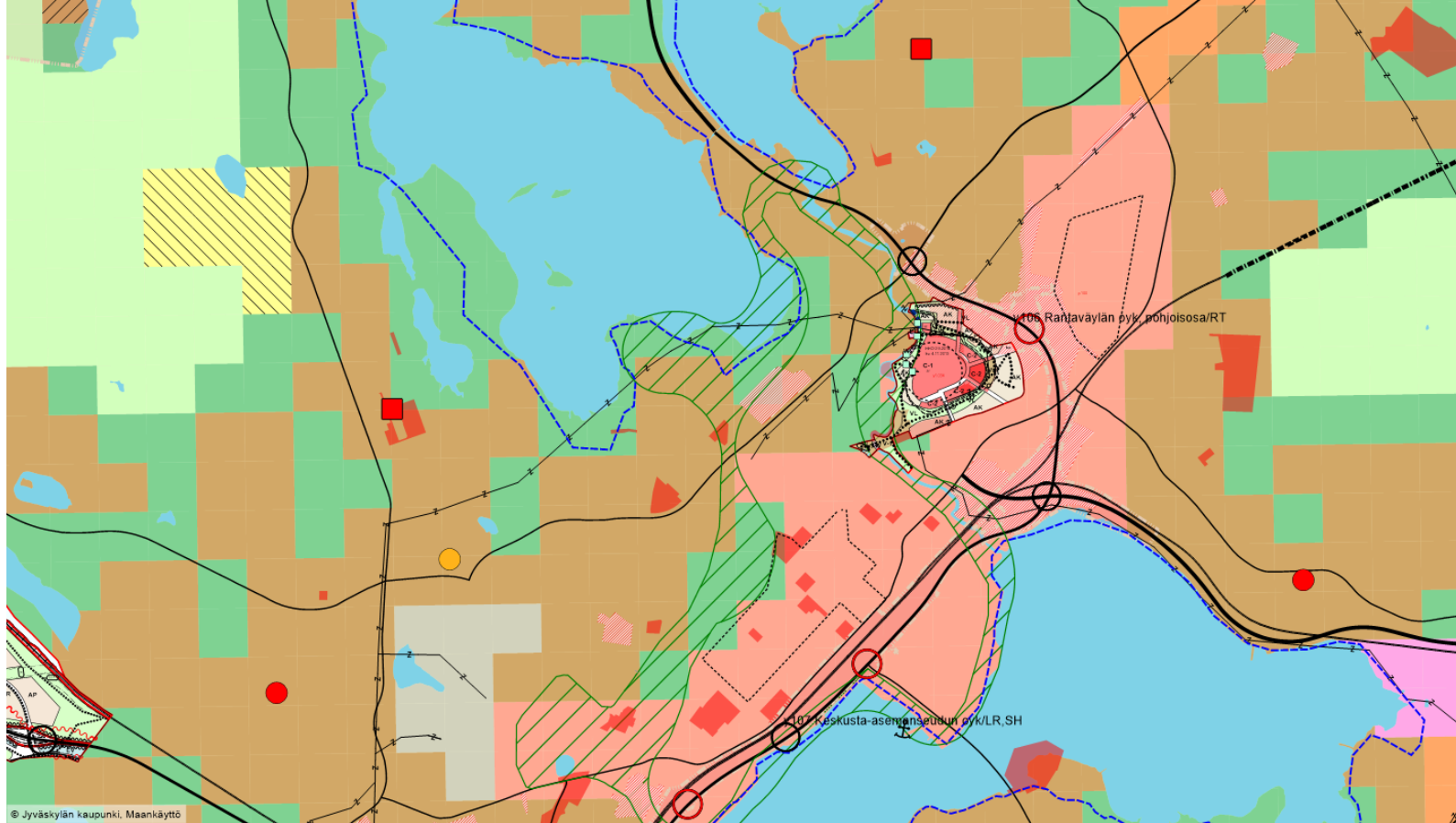

Jyväskylän kaupungin yleiskaava (2014) ruututekniikka (125m x 125m)

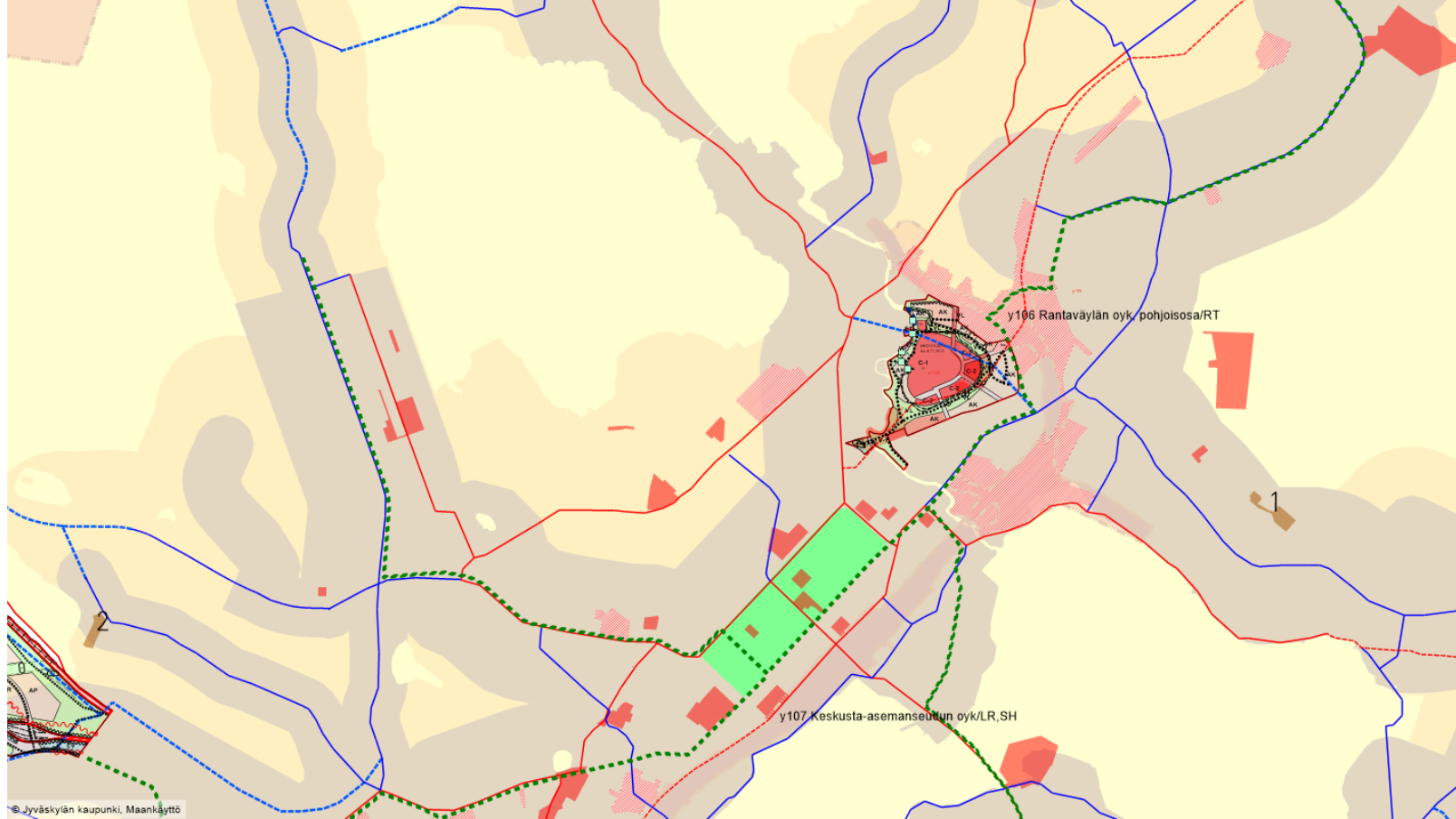
Hyvää yritystä kokonaisuuden hahmottamiseen ja yhtäaikaiseen tekemiseen oli... (kaavio vuodelta 2015)... ja on edelleen

Jyväskylän kaupungin yleiskaava (2014) ajantasayleiskaavassa

Jyväskylän kaupungin yleiskaava (2014) kartta 6: täydennysrakentamisen ja kestävä liikkuminen

26.11.2014

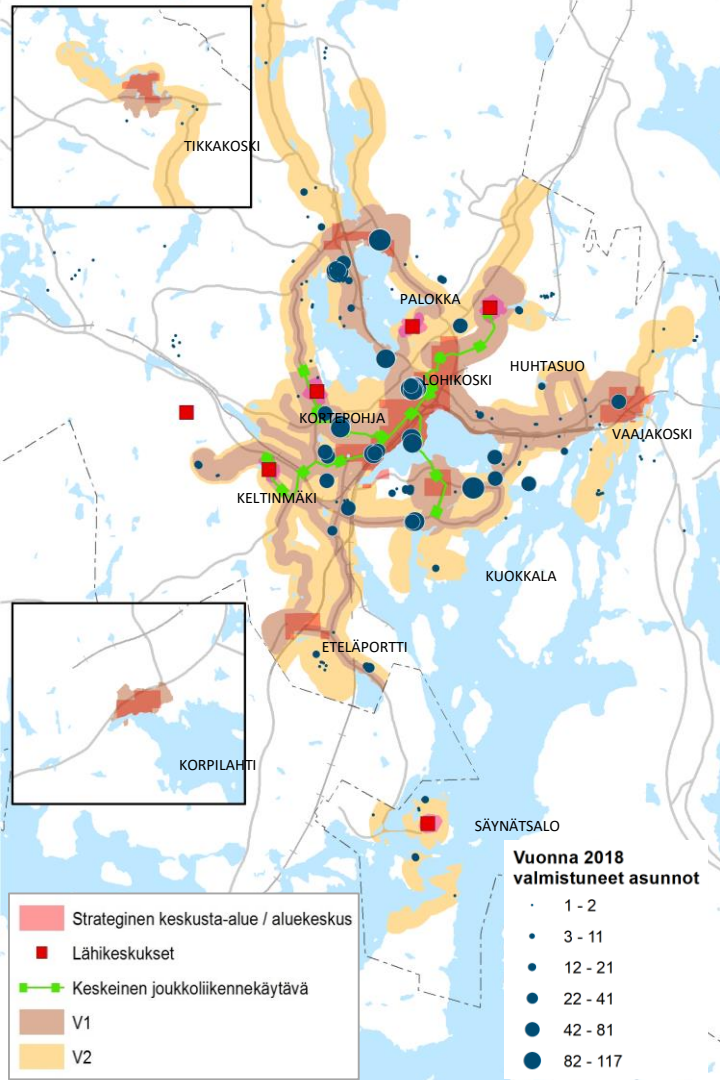
JYVÄSKYLÄ

Kartta 6 muodostaa asumisen täydennysrakentamisen seurantapohjan, KymppiR: Asuntotuotannossa vahva täydennysrakentamispainotus

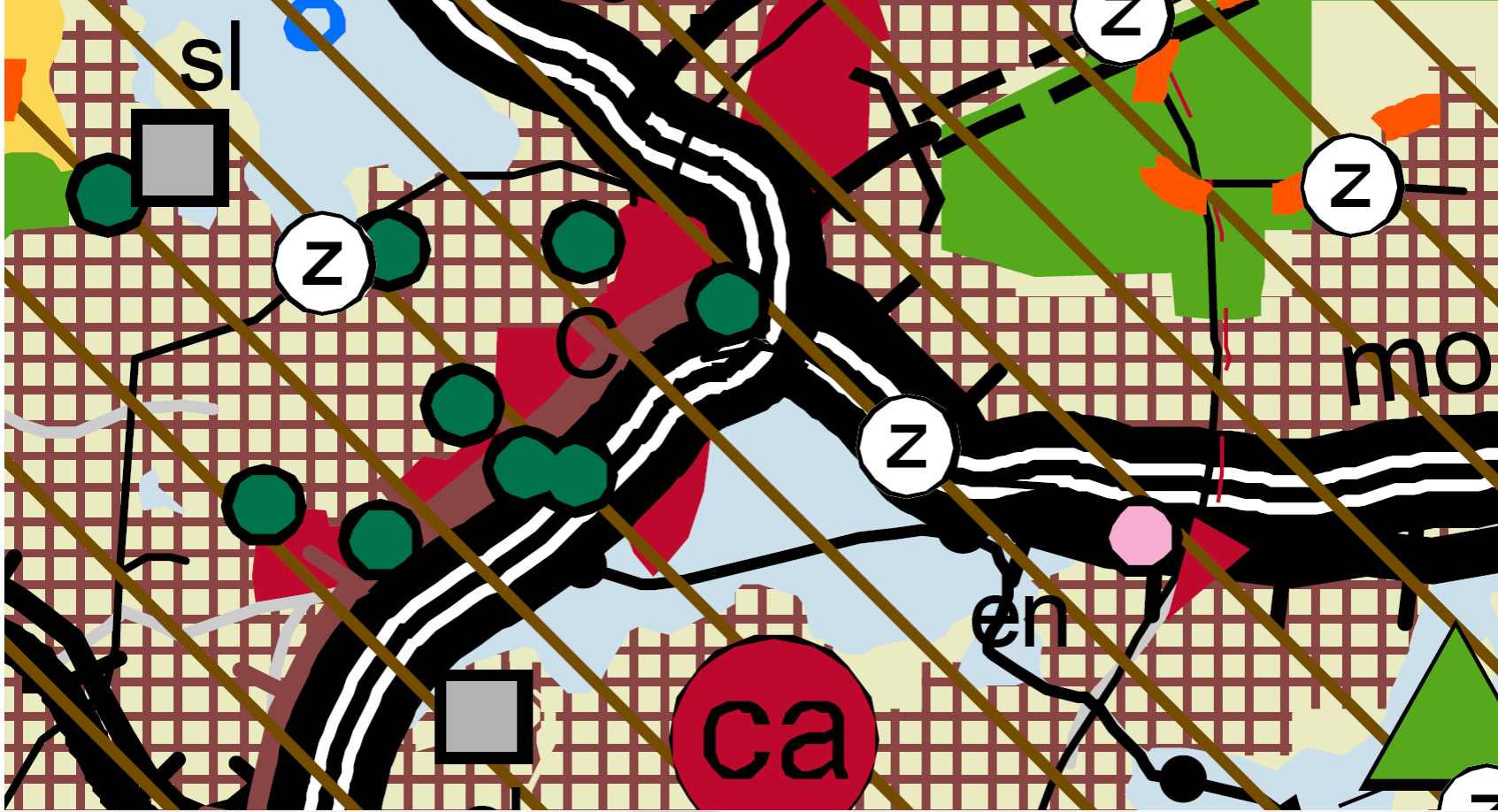
Vuonna 2018 valmistuneista asunnoista huomattava osa oli täydennysrakentamista. Erityisesti keskusten ytimiin ja keskeiselle joukkoliikennekäytävälle valmistui selvästi enemmän asuntoja aiempiin vuosiin verrattuna. Valmistuneista alle 8 % (noin 163 asuntoa) sijaitsi

täydennysrakentamisen vähäkehittyneillä alueilla.

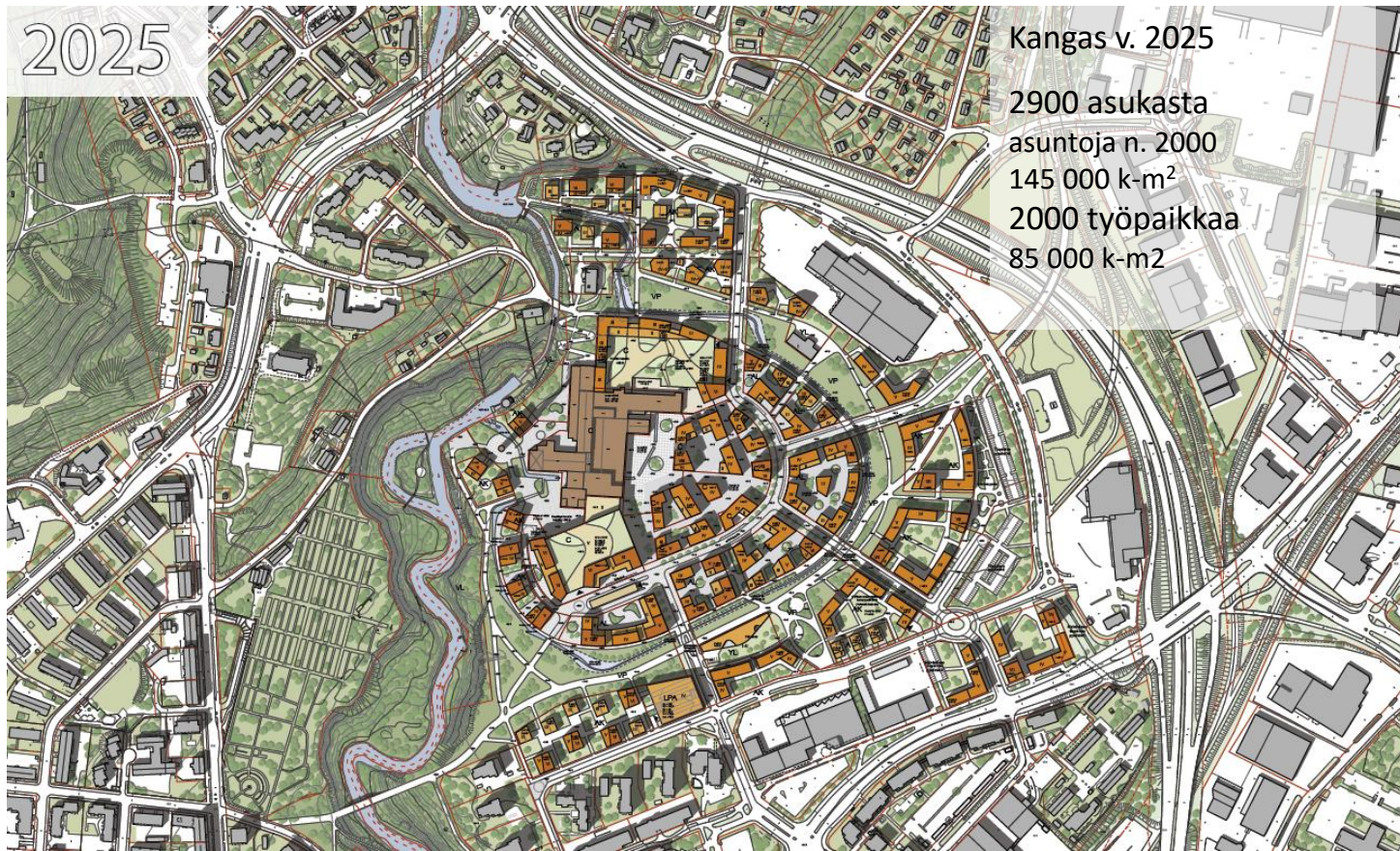
	Keskusten ytimet*	Keskeinen joukkoliikennekäytävä	V1-vyöhyke	V2-vyöhyke	V1+V2-vyöhykkeet yht.
Osuus valmistuneista kerros- ja rivitaloasunnoista					
Yht. 2018 valmistuneet (suluissa 2017)	38 % (32 %)	39 % (28 %)	86 % (85 %)	10 % (10 %)	95 % (95 %)
Kaikki kerros- ja rivitalo-asunnot	33 %	44 %	75 %	20 %	95 %
Osuus kaikista asunnoista					
Yht. 2018 valmistuneet (suluissa 2017)	34 % (29 %)	35 % (26 %)	80 % (80 %)	12 % (12 %)	92 % (92 %)
Kaikki asunnot	26 %	35 %	64 %	23 %	87 %
Osuus väestöstä					
2018	19 %	28 %	57 %	27 %	83 %
2017	19 %	28 %	56 %	27 %	83 %

*strateginen keskusta-alue, aluekeskusten ja lähikeskusten ydinalueet

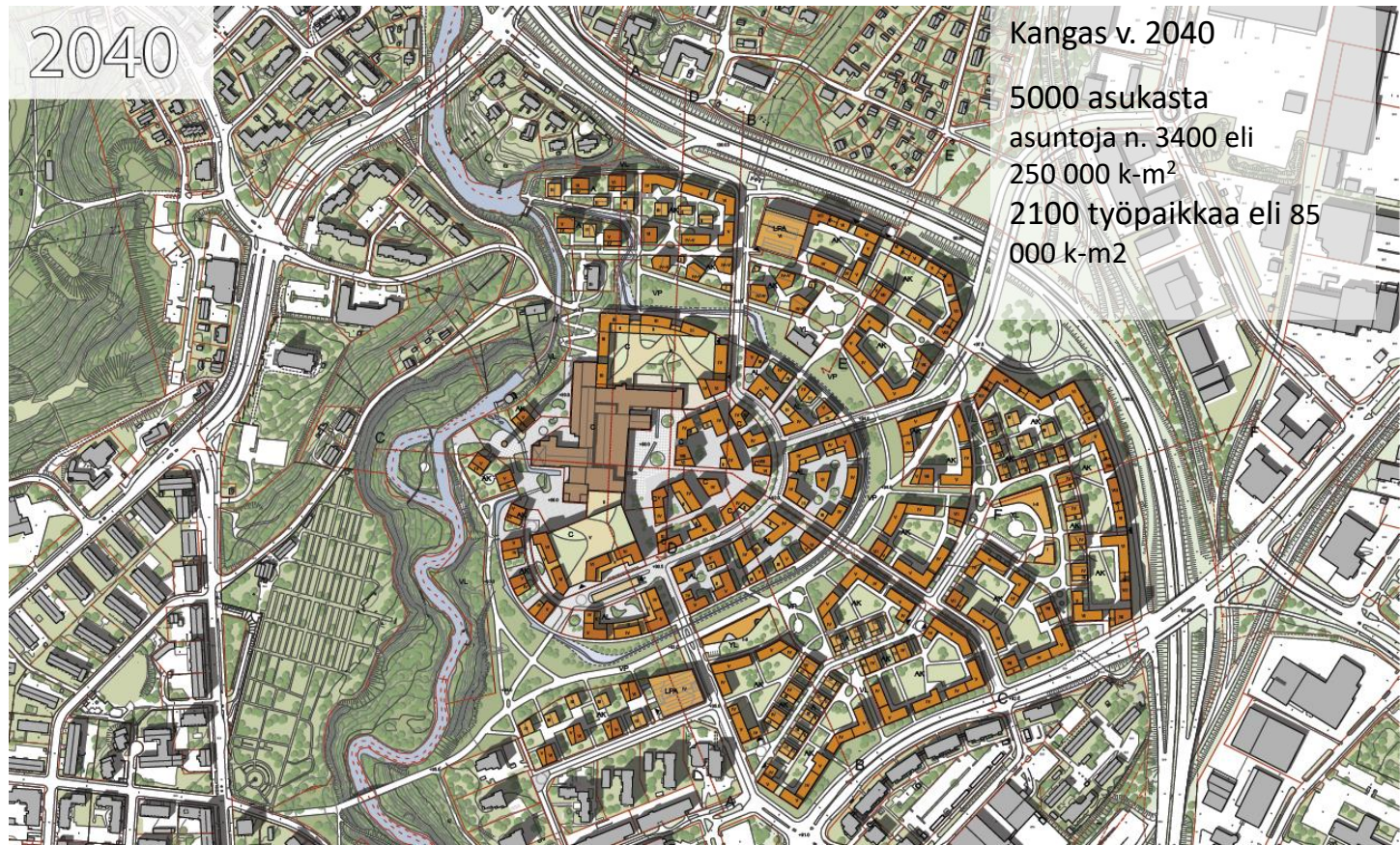

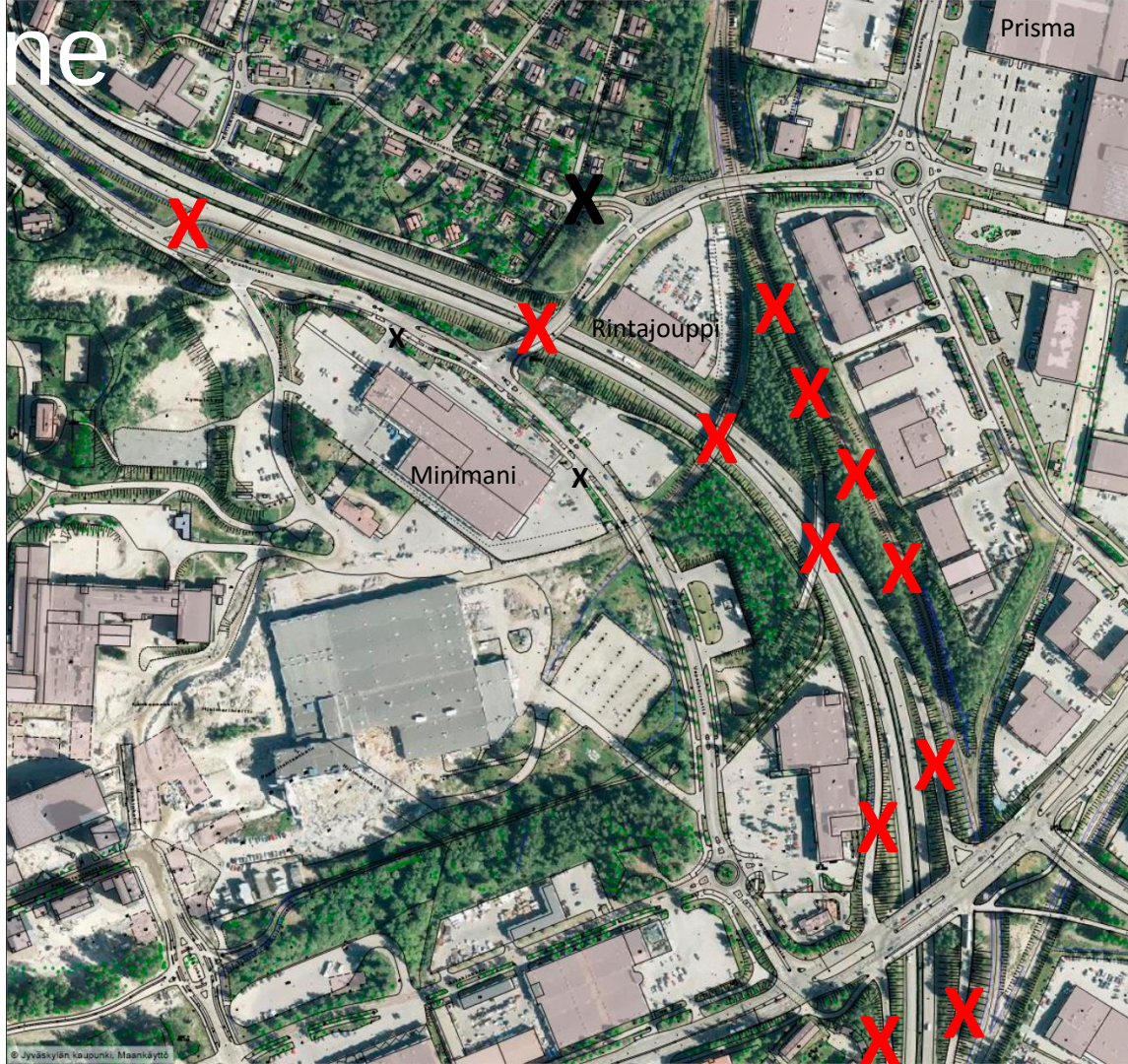
Keski-Suomen maakuntakaava (2014, 2018)

Kankaan osayleiskaava, rakenne

Kangas, myöhempi vaihe v. 2040

SKYLÄ

ma

SKYLÄ

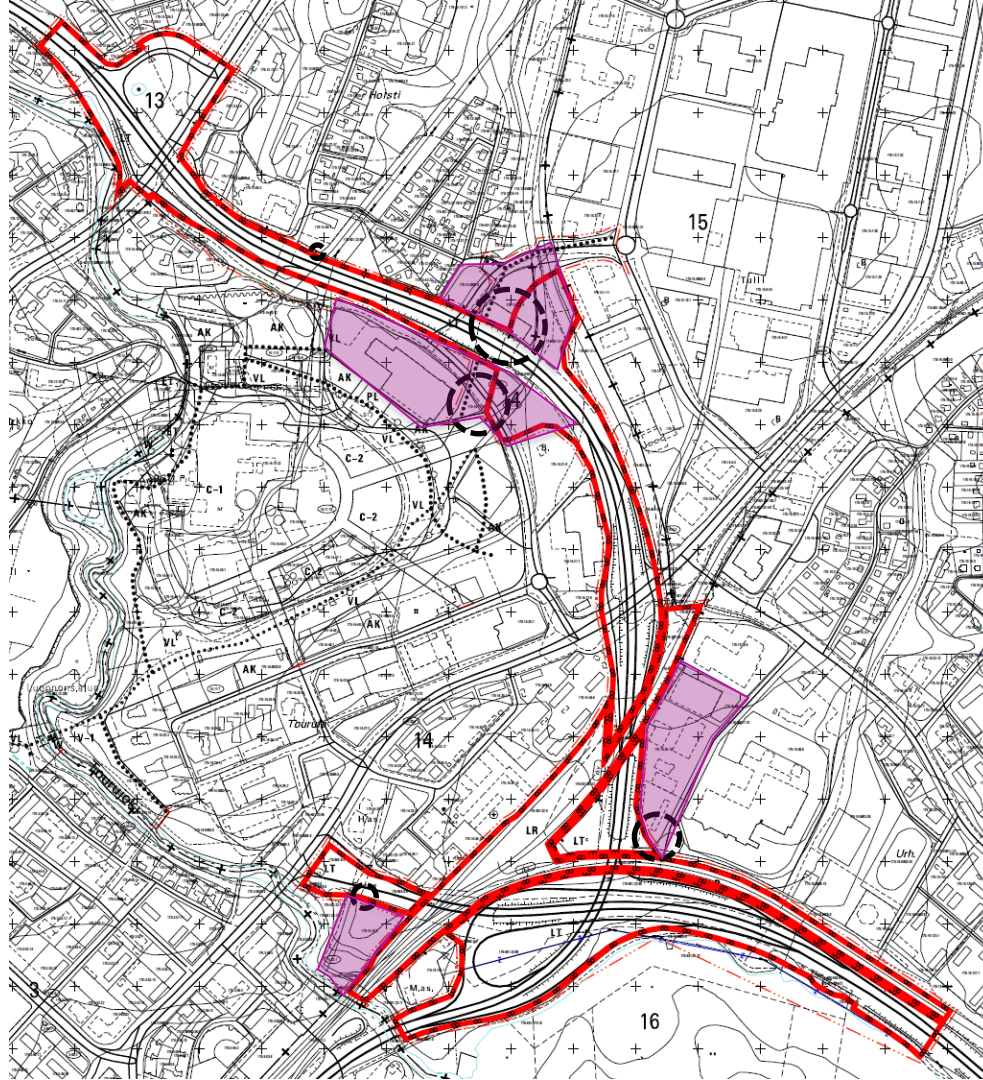
Liikennemuodot

Missä Linkin
keskeinen käytävä

JYVÄSKYLÄ

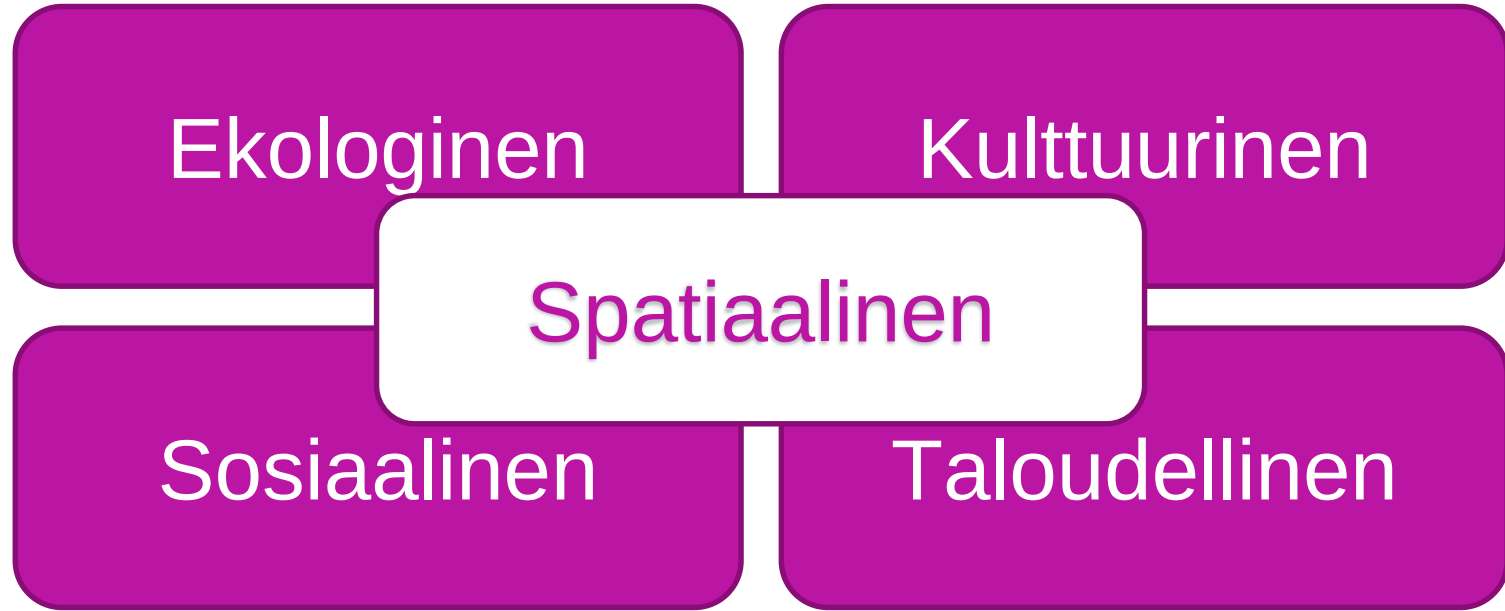

Asemakaavojen muuttamisen tarve

Pohdintaa

- Termit liikenne ja maankäyttö ovat aina olleet olemassa, mutta ne ovat vahvistuneet erillisinä käsitteinä ja suunnittelun kehyksinä, miksi ja mitä tämä palvelee
- Mitä ilmiöitä kummassakin kehyksessä kuitenkin käsitellään
- Kaupungissa on yhdyskuntasuunnittelua ja toivotaan, että jatkossa on myös MAL(PE-ABCDEFGF)-prosesseja
- Yhteistyötä toivotaan mutta sitä myös pakoillaan
- Yhteistyön mahdollisuudet ja uhat
- Yhdessä osallisten eteen
- Vähemmän erillistä puhetta hallinnollisista menettelyistä ja enemmän yhteistä puhetta sisällöstä (tiesuunnitelma/osayleiskaava > liikenneverkko/korttelit)

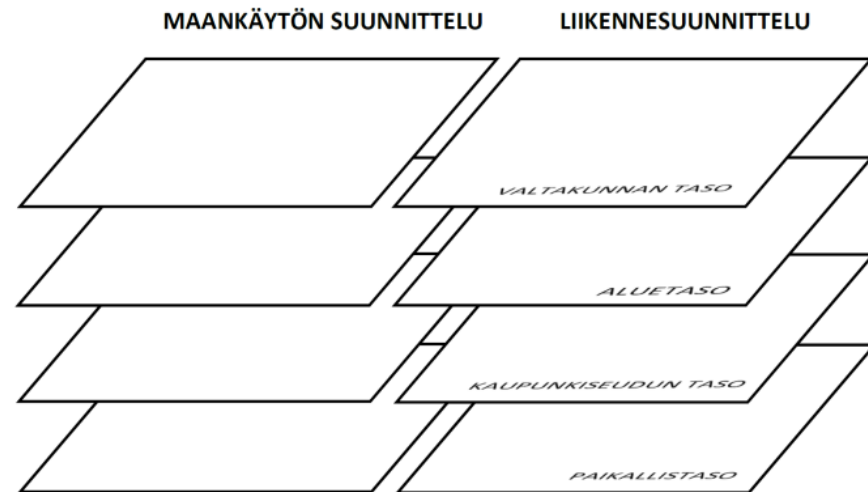

Kohti työpajatyöskentelyä

Tarkoituksena on ymmärtää yhdessä

Kullakin ryhmällä on yksi ilmiö käsiteltävänä. Pohditaan yhdessä

- Miten ilmiö näkyy omassa työssäni, millaisina suunnitteluhaasteina ja tavoitteina?
- Mitä vaikutuksia omalla tavallani käsitellä ilmiötä on siihen, miten muut toimijat eri tasoilla käsittelevät ilmiötä?
- Kuinka ilmiöpohjaisen ymmärryksen kautta päästäisiin suunnittelukohteiden uudelleenmäärittelyyn rajakohteina?

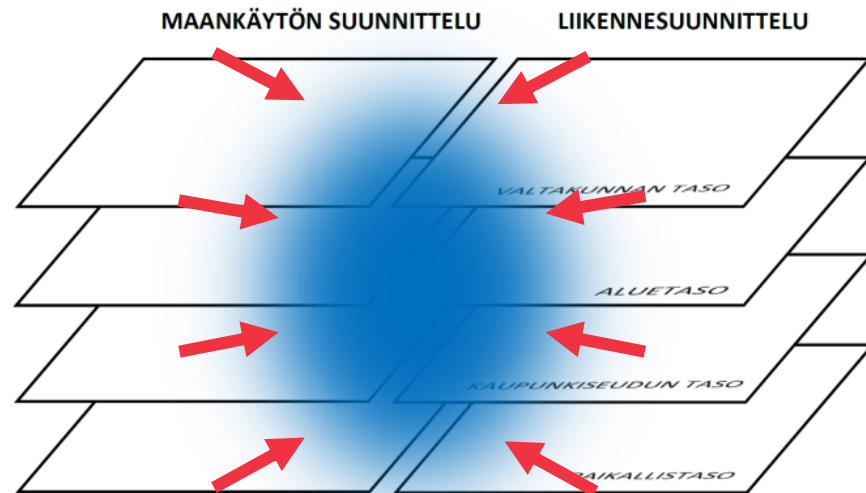
Ryhmäjako

Ryhmä 1	Ryhmä 2	Ryhmä 3
Aarno Kononen	Aino Hatakka	Aimo Huhdanmäki
Johanna Saaksiniemi	Andrei Panschin	Frank Hering
Juha Nurmi	Anna Isopoussu	Hannu Onkila
Jukka Lehtinen	Anna-Kaisa Ahtiainen	Heikki Saarento
Kaisa Mäkelä	Hanna Kunttu	Ilona Mansikka
Kari Ruohonen	Hanna Lindholm	Pasi Rajala
Kristiina Rinkinen	Jaana Martikainen	Petteri Katajisto
Leena Rossi	Mervi Karhula	Riitta Väänänen
Marko Luukkonen	Patricia Broas	Ruut-Maaria Rissanen
Petra Ståhl	Riikka Aaltonen	Sari Kivioja
Petri Peltonen	Seppo Lampinen	Susanna Roslöf
Samuli Alppi	Ulla Koski	Taina Haapamäki
Sari Lajunen	Annu Korhonen	Johanna Palomäki
Fasilitoi: Raine Mäntysalo, Tero Piippo	Fasilitoi: Kaisa Granqvist, Kati-Jasmin Kosonen	Fasilitoi: Anne Herneoja, Vesa Kanninen

Työpajan yhteenveto

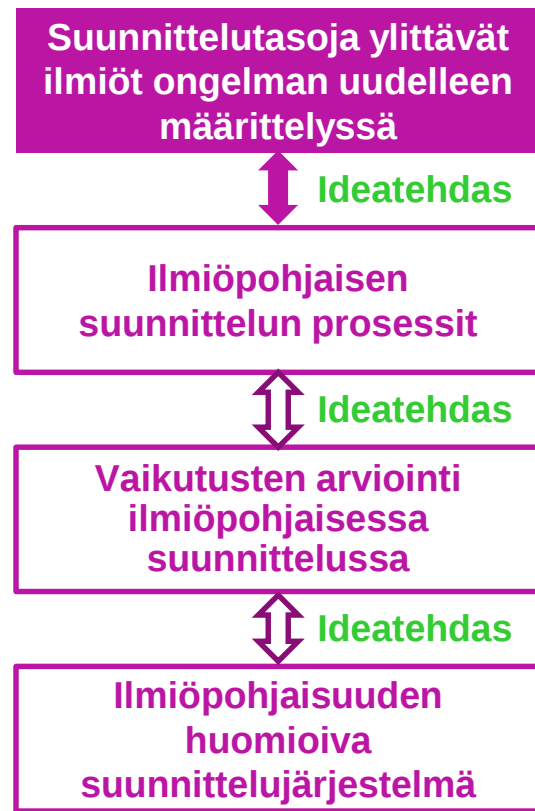
Tarkoituksena on ymmärtää yhdessä

Kuinka ilmiöpohjaisen ymmärryksen kautta päästäisiin suunnittelukohteiden uudelleenmäärittelyyn rajakohteina?

Ideatehtaassa pohdinnat jatkuvat

- Ideatehdas on verkkotyökalu, johon saat kutsun
- Mahdollista kutsua lisää keskustelijoita, ilmoita kutsuttavista
tiina.ronkainen@sitowise.com
- Tuottaa aineistoa seuraavaan työpajaan
- Tuloksista kerrotaan seuraavassa työpajassa!

Ideatehdas

Saat kutsun
sähköpostiisi

Alustus

Ohjeistus

Vastaaminen

Oma ehdotus

Ideataulu

Osallistumisaika 2-10 min

Merkitse seuraavat työpajat kalenteriisi!

29.10. klo 9-12

19.11. klo 9-12

Suunnittelutasoja ylittävät
ilmiöt ongelman uudelleen
määrittelyssä

Ilmiöpohjaisen
suunnittelun prosessit

Vaikutusten arviointi
ilmiöpohjaisessa
suunnittelussa

Ilmiöpohjaisuuden
huomioiva
suunnittelujärjestelmä